

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ДИСЦИПЛІНИ

«Основи ґендерно орієнтованого бюджетування»

Рівень вищої освіти

бакалавр
(може бути адаптовано до магістерського рівня)

Галузі знань

05 «Соціальні та поведінкові науки»,
07 «Управління та адміністрування»,
23 «Соціальна робота»,
28 «Публічне управління та адміністрування»

Спеціальність

Освітня програма

Тип дисципліни

обов'язкова, вибіркова

ГОБ
ПРОЄКТ

ґендерне
бюджетування
в Україні

NIRAS

CPM
CORPORATE & PUBLIC MANAGEMENT CONSULTING

Київ 2020

Про Проєкт «Гендерне бюджетування в Україні»

Проєкт «Гендерне бюджетування в Україні» (ГОБ) розпочав свою роботу в Україні з 2013 року і завершився 31 грудня 2020 року. Він реалізувався за фінансової підтримки Уряду Королівства Швеція через Шведське агентство міжнародного розвитку (SIDA) для забезпечення консультативної підтримки Міністерства фінансів України в процесі впровадження гендерно чутливого бюджетування в Україні.

Це найбільший проєкт у світі з впровадження гендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі, метою якого є підвищення економічної ефективності і результативності видатків бюджету, що враховують потреби чоловіків, жінок та/або їх груп. Системний підхід до застосування ГОБ на державному і місцевому рівнях поєднав фінансовий та соціальний аспекти бюджету, а також сприяв скороченню гендерних розривів в Україні.

Під час реалізації заходів Проєкту забезпечено:

- інтеграцію гендерно орієнтованого підходу в бюджетний процес на державному та місцевому рівнях;
- зміни до нормативно-правових актів, що регулюють бюджетні відносини та відносини в різних сферах: освіти і науки, оборони, охорони здоров'я, молодіжної політики, економічної діяльності та ін.;
- гендерний аналіз програм, що фінансуються з бюджету, підготовку пропозицій та рекомендацій щодо врахування гендерних аспектів при формуванні та виконанні бюджетних, цільових програм;
- проведення навчальних заходів, нарад та консультацій з питань практичного впровадження гендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі для державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування;
- вивчення міжнародного досвіду у сфері впровадження ГОБ;
- здійснення інформаційно-просвітницьких заходів.

Розробниця:

д-р Елізабет Клатцер –
викладачка та дослідниця

Редакційна група:

д-р Тетяна Жибер –
викладачка та дослідниця

Оксана Цюпа – кандидатка
економічних наук, заступниця
керівниці Проєкту «Гендерне
бюджетування в Україні»

Форма навчання	денна або дистанційна
Період	самостійний курс або розділ базової дисципліни
Кількість кредитів ECTS	2
Форма підсумкового контролю	підсумковий контроль (іспит або залік)
Мова викладання	українська, англійська

Зміст

Вступ	5
1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ	9
2. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ	11
Тема 1. ГОБ: концепції і принципи	12
Тема 2. Репродуктивна праця та економічна політика	14
Тема 3. Міжнародний досвід ГОБ	16
Тема 4. ГОБ в бюджетному менеджменті	18
Тема 5. Інструменти та методи ГБА	20
Тема 6. Неурядові суб'єкти в ГОБ	22
3. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ТА ПОРЯДОК ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ	24
3.1. Орієнтовна карта активності студента	25
3.2. Критерії оцінювання поточних результатів дисципліни	27
4. ВИДИ ТА ОПИС ЗАВДАНЬ ДЛЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ ҐЕНДЕРНО ОРІЄНТОВАНОГО БЮДЖЕТУВАННЯ»	29
4.1. Обов'язкові завдання	30
4.2. Вибіркові завдання	32

Вступ

Дисципліна «Основи ґендерно орієнтованого бюджетування» може бути включена до освітніх програм спеціальностей за такими галузями знань, як 05 «Соціальні та поведінкові науки», 07 «Управління та адміністрування», 23 «Соціальна робота», 28 «Публічне управління та адміністрування».

Структура тем дає змогу використовувати їхній перелік як самостійну дисципліну або включати їх у склад наявних навчальних дисциплін освітніх програм.

Анотація дисципліни. Дисципліна є теоретико-прикладною: у теоретичному сенсі вона має поглибити фундаментальні знання щодо ґендерно відповідального використання фінансів держави; у прикладному – інтегрувати отримані базові знання з новітніми технологіями при управлінні бюджетами та іншими державними цільовими фінансовими фондами для формування в студентів практичних навичок ефективного використання сучасних методів бюджетування.

ҐОБ охоплює повномасштабний процес – від аналізу до інтеграції ґендерних аспектів у всі етапи бюджетного процесу. Ґендерний бюджетний аналіз (ҐБА) є основою та відправною точкою для подальшої роботи з включення ґендерної складової до програм і бюджетів. Методи формування окремих програм та бюджету загалом постійно розвиваються, вдосконалюються, вимагаючи підвищення кваліфікації з управління у сфері державних фінансів.

Як складова бюджетної політики ҐОБ забезпечує використання коштів бюджетів на основі ефективності та результативності їхнього акумулювання та використання. Інтеграція ҐОБ у систему управління державними фінансами в Україні сприятиме підвищенню дієвості використання бюджетних коштів і удосконаленню моделі державного стратегічного планування. Крім того, ҐОБ сприятиме збалансованому розвитку суспільства шляхом врахування потреб та інтересів жінок і чоловіків з різних соціальних груп.

Пропонована дисципліна спрямована на поглиблення розуміння взаємозв'язку між ґендерною рівністю, державними фінансами та макроекономічною політикою. ҐОБ виникло як інструмент наскрізного застосування ґендерного підходу на основі міжнародних правових зобов'язань, таких як Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок (CEDAW), Пекінська платформа дій, Цілі сталого розвитку (ЦСР), а також

на основі інноваційних розробок у галузях управління державними фінансами, економіки та феміністичної практики для підвищення ефективності й забезпечення ґендерної рівності при формуванні державного та місцевих бюджетів.

У межах вивчення тем дисципліни слухачі отримують можливість детального огляду змісту досліджень та дискусій щодо забезпечення ґендерної рівності, а також застосування набутих прикладних умінь у практичних завданнях. Студентам пропонується поглибити своє розуміння проблем забезпечення рівності прав і можливостей жінок і чоловіків та поміркувати стосовно взаємозв'язків між економічною політикою, зокрема в державних фінансах, та ґендерною рівністю.

Міждисциплінарні зв'язки робочої програми навчальної дисципліни. Пропонована дисципліна інтегрує велику кількість базових понять та прийомів загальнотеоретичних і спеціальних дисциплін рівня бакалавра у сфері фінансів, управління, статистики, соціальних та економічних дисциплін загалом.

Мета дисципліни – вивчити, систематизувати та сформулювати у студентів уміння узгоджувати інтереси учасників бюджетного процесу з метою підвищення рівня результативності бюджетних витрат для суспільства та їхньої ефективності. Метою кожної з тем дисципліни є поглиблення розуміння студентами взаємозв'язків між державними фінансами, економічною політикою та ґендерною рівністю. Вивчення дисципліни «Основи ґендерно орієнтованого бюджетування» дасть їм змогу зробити свій внесок в інституціоналізацію ҐОБ в Україні, забезпечивши впровадження сучасних знань, технологій та методів в управління державними коштами.

Об'єкт дисципліни – формування теоретичної бази знань та вдосконалення прикладних умінь з управління бюджетом для сприяння підвищенню ефективності та результативності використання державних фінансів.

Теми навчальної дисципліни орієнтовані на забезпечення знань, необхідних для впровадження ҐОБ на професійному рівні, випускникам різних освітніх програм. Результатом вивчення тем дисципліни є належне розуміння теорії та практики застосування ґендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі.

Випускники дисципліни матимуть можливість зробити внесок в управління бюджетами з урахуванням ґендерної проблематики, а також у розвиток теорії та практик ГОБ за майбутніми професіями з урахуванням потреб наукових досліджень. Навчальна дисципліна спрямована на підготовку обізнаних фахівців, чії інтереси охоплюють участь у державному управлінні, діловій та громадській діяльності. Перелік джерел з дисципліни також забезпечує доступ до закордонних досліджень і практики ГОБ.

Предмет навчальної дисципліни – вивчення сукупності технологій, методів та прийомів інтегрування ґендерної проблематики в бюджетування на державному та місцевому рівнях з акцентом на ґендерному аналізі та ґендерно чутливому бюджетуванні загалом.

За результатами вивчення дисципліни студенти набувають розуміння ключових теоретичних та методологічних проблем у ґендерній та макроекономічній науці, а також феміністичній економіці, зокрема вагомого значення доглядової праці (домашньої, репродуктивної роботи) в економіці та управлінні бюджетом.

Навчальна дисципліна на основі пропонованого переліку тем передбачає інституційне інтегрування ґендерного підходу в бюджети України з використанням кращих міжнародних практик. Окрема тема дисципліни присвячена ролі неурядових агентів із впровадження кращих практик забезпечення рівних прав і можливостей жінок та чоловіків у бюджетний процес держави.

Цілі навчальної дисципліни

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен досягти таких результатів навчання:

Знання:

- важливості інтегрування ґендерних аспектів / ґендерного підходу в економічну політику та управління бюджетом для підвищення його ефективності;
- взаємозв'язку між заходами бюджетування з проміжними результатами та довгостроковим впливом і ґендерно орієнтованими бюджетами;
- способів обирати та обґрунтовувати найкращий варіант серед альтернативних напрямів витрачання бюджетних коштів за результатами ГБА;

- прийомів роботи зі стратегічними документами з метою інтегрування ґендерних аспектів;
- методики проведення ґендерного аналізу, врахування ґендерних аспектів у документах, що застосовуються в бюджетному процесі;
- способів аналізу етапів формування бюджету для використання інструментів та прийомів ГОБ упродовж бюджетного циклу (бюджетного процесу);
- кращої міжнародної практики та якісних стандартів практики ГОБ, а також методів, технологій та прийомів ГБА;
- міжнародних стандартів якості в управлінні бюджетом та системи PEFA для оцінки ґендерно орієнтованого управління державними фінансами;
- принципів застосування ГОБ та ролі й діяльності різних суб'єктів, головних розпорядників коштів на державному та місцевому рівнях, дослідників, громадянського суспільства та інших суб'єктів ГОБ;
- методів бюджетування участі та підходів до ґендерно орієнтованого управління бюджетом;
- основ аналізу бюджетних, цільових програм з урахуванням ґендерних аспектів.

Уміння:

- визначати та формулювати цілі, заходи, показники бюджетів з урахуванням ґендерних аспектів;
- обґрунтовувати вибір ґендерно орієнтованих бюджетних показників; розробляти ґендерно чутливі бюджетні, цільові програми;
- дотримуватися принципів застосування ГБА програм, що фінансуються з державного чи місцевих бюджетів;
- інтегрувати цілі ґендерної рівності до програмно-цільового методу в бюджетному процесі в Україні;
- проводити ґендерний аналіз бюджетних та цільових програм;
- враховувати мету та значення інтегрування репродуктивної праці (доглядової праці, домашньої роботи) в економічну політику;
- використовувати на практиці моделі та детермінанти практики ґендерно орієнтованого бюджету участі, його ключові методи;

- дотримуватися принципів застосування різних методів та прийомів, запроваджувати систему періодичного ГБА в межах середньострокового бюджетного планування та річного бюджетного циклу;
- застосовувати різноманітні прийоми та методи управління підходами до ГОБ на рівні головних розпорядників коштів та інших учасників бюджетного процесу;
- оцінювати внесок та роль суб'єктів, які працюють над ГОБ, у наукових дослідженнях та громадянському суспільстві;
- ефективно управляти співпрацею різних суб'єктів – учасників бюджетного процесу з метою отримання всіх переваг інституціоналізації ГОБ в управлінні бюджетом;
- використовувати ГОБ як процедуру та метод приділення уваги аспектам ґендерної рівності при пла-

нуванні, прийнятті, виконанні, а також моніторингу та оцінці бюджету;

- застосовувати стандартні методи ГОБ в українському контексті, особливо щодо головних розпорядників коштів на державному та місцевому рівнях.

Комунікація:

здатність працювати, застосовувати управлінські навички в бюджетуванні, зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців у відповідній сфері.

Автономність та відповідальність:

розуміння особистої відповідальності за професійні та/або управлінські рішення чи надані пропозиції / рекомендації, які можуть впливати на діяльність суб'єктів макрофінансових відносин загалом чи їх окремих складових та якість життя жінок і чоловіків.

Тематичний план дисципліни

Назва теми	Лекції	Практичні	Самостійна робота
Тема 1. ГОБ: концепції і принципи	2	1	4
Тема 2. Репродуктивна праця та економічна політика	2	1	6
Тема 3. Міжнародний досвід ГОБ	2	2	6
Тема 4. ГОБ в бюджетному менеджменті	2	2	8
Тема 5. Інструменти та методи ГБА	2	2	10
Тема 6. Неурядові суб'єкти в ГОБ	2	2	2
Усього	12	10	36
Підсумковий контроль (год)		Залік 2	
Разом:	годин	60	
	кредитів	2	

Зміст дисципліни за темами

Тема 1.**ҐОБ: концепції і принципи**

Історія, визначення та основні концепції ҐОБ. Роль державної та місцевої влади в подоланні ґендерної нерівності та сприянні побудові рівноправного суспільства. Необхідність даних із розподілом за статтю як передумова для оцінки впливу ґендерної політики. Глобальний індекс ґендерного розриву (Global Gender Gap).

Основи зв'язку ґендеру з бюджетуванням та переваги використання ҐОБ. Основні підходи до ҐОБ, у тому числі досвід України. Важливість урахування проґалин та пріоритетів забезпечення ґендерної рівності при управлінні фінансами держави, орієнтованому на результат. Ґендерно чутлива та ґендерно нейтральна бюджетна, цільова програми.

Огляд інституціональної практики інтеграції ґендерного аналізу до бюджетного процесу, сприятливі умови для забезпечення сталої інституціоналізації.

Ґрунтовний огляд міжнародних та національних зобов'язань щодо ҐОБ, у тому числі CEDAW, Пекінської платформи дій, Цілей сталого розвитку та чинних нормативних документів України.

Основна література (обов'язкове читання)**Законодавство**

1. Конституція України. – Ст. 3, 21, 24, 51.
2. Методичні рекомендації щодо впровадження та застосування ґендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі, затвержені наказом Міністерства фінансів України від 02.01.2019 р. № 1 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://grbproject.org/wp-content/uploads/2019/Методичні-рекомендації.pdf>; <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0001201-19#Text>
3. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків : Закон України від 08.09.2005 р. № 2866-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15#Text>
4. Про оцінку ефективності бюджетних програм державного бюджету : наказ Міністерства фінансів України від 19.05.2020 р. № 223 [Електронний ресурс]. – П. 6–7 р. I, р. IV. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0646-20#Text>
5. Стратегія реформування системи управління державними фінансами на 2017–2020 роки : розпорядження Кабінету Міністрів України від 08.02.2017 р. № 142-р [Електронний ресурс]. – Підрозділ «Програмно-цільовий метод». – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/142-2017-%D1%80#n9>

Інші джерела

6. Індикатор ЦСР 5.с.1 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://gender-financing.unwomen.org/en/highlights/sustainable-development-goal-indicator-5c1>
7. Клатцер Е. Ґендерно орієнтоване бюджетування: аналіз програм, які фінансуються з бюджету, з позиції ґендерної рівності [Електронний ресурс] / Е. Клатцер, Т. Іваніна. – 2019. – С. 6–11. – Режим доступу: <http://grbproject.org/wp-content/uploads/2019/09/GRB-Manual.pdf>
8. Проєкт «Ґендерне бюджетування в Україні» : канал на «YouTube» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.youtube.com/channel/UCpJWjaI8HYhLv_wQmW6613A

Зокрема: Ґендерно орієнтоване бюджетування в Україні [Відеозапис]. – Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=SeSk5C2pGQA&ab_channel=ҐендернебюджетуваннявУкраїні

9. Проект ГОБ : сторінка у «Facebook» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/GenderBudgetingInUkraine/>
10. O'Hagan A. Conceptual and Institutional Origins of Gender Budgeting / In O'Hagan and E. Klatzer (eds) // Gender Budgeting in Europe: Developments and Challenges. – Palgrave Macmillan, 2018. – P. 19–38.
11. PEFA. Supplementary Framework for Assessing Gender Responsive Public Financial Management [Електронний ресурс]. – Chapter: Overview Context and Trends of Gender Responsive Public Financial Management. – PEFA Secretariat. – Washington, DC, 2020. – P. 30–39. – Режим доступу: https://www.pefa.org/sites/pefa/files/resources/downloads/WBG_GRPFM_FRAMEWORK_ENG_PAGES_200609.pdf.
12. Stotsky J. Gender Budgeting, Fiscal Context and Overview of Current Outcomes [Електронний ресурс] / J. Stotsky // International Monetary Fund Working Paper. – 2016. – WP/16/149. – P. 3–27. – Режим доступу: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2016/wp16149.pdf>

Додаткові джерела

Законодавство

13. Інструкція щодо інтеграції гендерних підходів під час розроблення нормативно-правових актів, затверджена наказом Міністерства соціальної політики України від 07.02.2020 р. № 86 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0211-20#Text>
14. Про огляди витрат державного бюджету : наказ Міністерства фінансів України від 23.10.2019 р. № 446 [Електронний ресурс]. – П. 10 р. III, п. 4 р. IV. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1277-19#Text>

Інші джерела

15. Гендерно орієнтоване бюджетування в Україні: теорія і практика : метод. посіб. [Електронний ресурс] / Т. Іваніна та ін. – Київ : ФОП Клименко, 2016. – 92 с. – Рекоменд. с. 7–17. – Режим доступу: <https://library.fes.de/pdf-files/bueros/ukraine/12562.pdf>
16. Гендер у деталях : портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://genderindetail.org.ua/>
17. Інформація щодо роботи Проекту ГОБ і його співпраці з Міністерством фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://tof.gov.ua/uk/283-genderno-orientovane_biudzhetuвання_na_mistsevomu_rivni.
18. Марценюк Т. Гендерна рівність і недискримінація: посібник для експертів і експерток аналітичних центрів / Т. Марценюк. – Київ, 2014. – 65 с. – Рекоменд. с. 7–24.
19. Матеріали Проекту ГОБ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://drive.google.com/drive/u/0/folders/10jaLciC6de0tc0FiDGA6cck6N_UPEF6M
20. Проект ГОБ та ін. Гендерний бюджетний аналіз програм, які фінансуються з державного та місцевих бюджетів. Стилий виклад [Електронний ресурс]. – Київ, 2016. – 86 с. – С. 6. – Режим доступу: <http://grbproject.org/wp-content/uploads/2017/04/Summary-email-ukr.pdf>
21. Developments in Practice: Methodologies and Approaches to Gender Budgeting / E. Klatzer, T. Addabbo, Alarcon-García, and O'Hagan, A. // Gender Budgeting in Europe: Developments and Challenges / A. O'Hagan and E. Klatzer (eds). – Palgrave Macmillan, 2018. – P. 109–128.
22. European Institute for Gender Equality, Economic Benefits of Gender Equality in the European Union : Website and Report [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/policy-areas/economic-and-financial-affairs/economic-benefits-gender-equality>
23. OECD. Gender Budgeting in OECD Countries [Електронний ресурс]. – 2016. – P. 1–28. – Режим доступу: <http://www.oecd.org/gender/Gender-Budgeting-in-OECD-countries.pdf>
24. World Economic Forum. Insight report: The Global Gender Gap Report 2018 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www3.weforum.org/docs/WEF_GGGR_2018.pdf

Тема 2.

Репродуктивна праця та економічна політика

Огляд ключових аспектів ґендерного підходу до макроекономіки, а також феміністичної економіки з метою усвідомлення вагомості репродуктивної (доглядової, домашньої) праці в економіці. Розуміння впливу співвідношення між оплачуваною та неоплачуваною доглядовою працею на економічну та бюджетну політику. Основи економічного мислення та моделювання з урахуванням неоплачуваної доглядової праці. Визначення прямого та опосередкованого впливу, результатів та наслідків реалізації державної політики на рівність прав і можливостей жінок і чоловіків з метою своєчасного усунення диспропорцій та ґендерної нерівності.

Інвестиції державних коштів у різні галузі економіки для розбудови інфраструктури та можливостей (варіантів) забезпечення доглядової праці, їхній вплив на економічне зростання. Концептуальне визначення актуальності неоплачуваної репродуктивної праці в економіці; аналіз впливу поточної економічної та бюджетної політики на обсяг та розподіл неоплачуваної доглядової праці. Альтернатива фінансуванню доглядової праці з бюджету: допомога домашнім господарствам або створення інфраструктури для репродуктивної праці з наступним працевлаштуванням.

Уникнення ґендерно нейтральних бюджетів та удосконалення видатків на підтримку ґендерної рівності. Визначення змін, необхідних в економічній теорії та політиці, для подолання ігнорування ґендерної проблематики. Розуміння специфічних характеристик репродуктивної праці та перспектив побудови «економіки турботи» через сприяння гідній праці у сфері догляду.

Основна література (обов'язкове читання)

Законодавство

1. Державна соціальна Програма забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року, затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 11.04.2018 р. № 273 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273-2018-%D0%BF#Text>
2. Інструкція щодо інтеграції ґендерних підходів під час розроблення нормативно-правових актів, затверджена наказом Міністерства соціальної політики України від 07.02.2020 р. № 86 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0211-20#Text>
3. Методичні рекомендації щодо оцінювання ґендерного впливу галузевих реформ, затверджені наказом Міністерства соціальної політики України від 14.04.2020 р. № 257 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.msp.gov.ua/documents/5701.html>
4. Питання проведення ґендерно-правової експертизи : Постанова Кабінету Міністрів України» від 28.11.2018 р. № 997 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997-2018-%D0%BF#Text>

Інші джерела

5. 5. Аксьонова С. Ю. Ґендерні відмінності витрат часу на домашню роботу [Електронний ресурс] / С. Ю. Аксьонова // Демографія та соціальна економіка. – 2013. – № 2. – С. 125–136. – Режим доступу: <https://dse.org.ua/arhchive/20/12.pdf>
6. 6. Бардіна М. О. Ґендерний розподіл праці в українському суспільстві на прикладі подвійного навантаження / М. О. Бардіна, Т. О. Марценюк // Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства. – 2014. – № 20. – С. 231–242.

7. Відеовебінари Проекту Г'ОБ : канал на «YouTube». – Режим доступу: https://www.youtube.com/channel/UCpJWjal8HYhLv_wQmW6613A.
8. 8. Дутчак О. 3568 гривень на місяць: Якби домашня праця жінок оплачувалась [Електронний ресурс] / Оксана Дутчак // WoMo. – 2018. – Режим доступу: <https://womo.ua/3568-griven-na-misyats-yakbi-domashnya-pratsya-zhinok-oplachuvalas/>.
9. Дутчак О. Жорстка економія, гендерна нерівність та фемінізм після кризи: знецінення праці жінок і відступ держави в Україні [Електронний ресурс] / О. Дутчак. – Київ : Rosa-Luxemburg-Stiftung в Україні ; АРТ КНИГА, 2018. – 56 с. – Режим доступу: http://rosalux.org.ua/images/rosa_web.pdf
10. Жінки ООН. Аналіз гендерних розривів по областях України [Електронний ресурс]. – 2020. – Режим доступу: https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2020/10/gender-gaps_29.09.2020-1.pdf
11. Малиш Л. О. Залучення жінок та чоловіків до хатньої праці в Україні та інших європейських країнах: досвід крос-культурного дослідження [Електронний ресурс] / Л. О. Малиш // Наук.-теорет. альманах «Грані». – 2018. – Т. 21. – № 1. – С. 37–45. – Режим доступу: <https://core.ac.uk/download/pdf/268619538.pdf>
12. Марценюк Т. Чинники подолання «скляної стелі» в бізнесі в Україні [Електронний ресурс] / Т. Марценюк, К. Адамська // Наукові записки НаУКМА. – 2017. – Т. 196. – Соціологічні науки. – С. 52–65. – Режим доступу: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/12218/Martseniuk_Adamska_Chynnyky_podolannia.pdf
13. Elson D. Gender-Neutral, Gender-Blind, or Gender-Sensitive Budgets? Changing The Conceptual Framework to Include Women's Empowerment and the Economy of Care [Електронний ресурс] / D. Elson. – 1997. – P. 3–11. – Режим доступу: https://genderbudgeting.files.wordpress.com/2012/12/diane_elson_gb_initiative1999.pdf
14. Folbre N. Holding hands at midnight: The paradox of caring labor [Електронний ресурс] / Folbre Nancy // Feminist Economics. – 1995. – І. 1. – P. 73–92. – Режим доступу: <http://cscs.res.in/dataarchive/textfiles/textfile.2008-08-28.7346961453/file>
15. ILO. Care Work and Care Jobs for the Future of Decent Work, Executive Summary [Електронний ресурс]. – 2018. – P. XXVII–XLV. – Режим доступу: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/---publ/documents/publication/wcms_633135.pdf

Додаткові джерела

Законодавство

16. Про вдосконалення роботи центральних і місцевих органів виконавчої влади щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків : Указ Президента України від 26.07.2005 р. № 1135/2005 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1135/2005#Text>
17. Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні : Закон України від 06.09.2012 р. № 5207-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17#Text>
18. Про затвердження Національного плану дій з виконання рекомендацій, викладених у заключних зауваженнях Комітету ООН з ліквідації дискримінації щодо жінок до восьмої періодичної доповіді України про виконання Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок на період до 2021 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 05.09.2018 р. № 634-р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/634-2018-%D1%80#n11>

Інші джерела

19. Глущенко К. Репродуктивна праця: святий невидимий обов'язок [Електронний ресурс] / Катерина Глущенко, ЇШ // Феміністична майстерня. – 15.06.2018. – Режим доступу: <https://femwork.org/svidomist/reproduktivna-pratsya-svyatyi-nevidimiy-obov-yazok/>
20. Корбанезе В. Комплексний гендерний підхід у державній службі зайнятості України. Посібник для тренера [Електронний ресурс] / Валлі Корбанезе. – Київ : МБП, 2011. Рекоменд. с. 11–17, 19–31. – Режим доступу: http://ilo.org/wcmsp5/groups/public/---europe/---ro-geneva/---sro-budapest/documents/publication/wcms_184027.pdf
21. Купець О. Комплексний гендерний підхід на ринку праці України та роль державної служби зайнятості [Електронний ресурс] / Ольга Купець. – Київ : МБП, 2010. – Рекоменд. с. 9–14, 18, 23–25. – Режим доступу: http://www.oit.org/wcmsp5/groups/public/---europe/---ro-geneva/---sro-budapest/documents/publication/wcms_168913.pdf
22. Маєрчик М. Гендер для медій. : підручник із гендерної теорії для журналістики та інших соціогуманітарних спеціальностей [Електронний ресурс] / М. Маєрчик, О. Плахотнік, Г. Ярманова. – Київ : Критика, 2013. – P. 5. – Режим доступу: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/9913/Martseniuk_Henderovana_robota%20.pdf?sequence=1
23. Матеріали Проекту Г'ОБ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://drive.google.com/drive/u/0/folders/10jaLciC6de0tc0FiDGa6cck6N_UPEF6M
24. Портал «Гендер у деталях» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://genderindetail.org.ua/>
25. Ходакова С. Гендерне інтегрування на місцевому рівні. Досвід міст, що приєдналися до європейської хартії рівності жінок і чоловіків :

практ. посіб. для посадових осіб органів держ. влади та органів місцевого самоврядування [Електронний ресурс] / Світлана Ходакова. – Київ, 2020. –
Режим доступу: http://pleddg.org.ua/wp-content/uploads/2020/04/GI_web.pdf

26. De Henau J. Stimulating OECD economies post-Covid by investing in care [Електронний ресурс] / De Henau Jerome, Himmelweit Susan // Open University IKD Working Paper. –
Режим доступу: <http://www.open.ac.uk/ikd/publications/working-papers/85>
27. Elson D. Micro, Meso, Macro: Gender and Economic Analysis in the Context of Policy Reform / D. Elson // The Strategic Silence. Gender and Economic Policy / ed. Isabella Bakker. – London : Zed Books, 1994. – P. 33–43.
28. ILO. Care Work and Care Jobs for the Future of Decent Work [Електронний ресурс]. – 2018. – Ін. розділи доповіді, зокрема р. 1, 6. –
Режим доступу: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/---publ/documents/publication/wcms_633135.pdf

Тема 3.

Міжнародний досвід ҐОБ

Ґендерний мейнстрімінг та виникнення комплексного ґендерного підходу до бюджетування. Вивчення основних прикладів реалізації ҐОБ у різних країнах.

Аналіз ключових особливостей методології ҐОБ та її найуспішніші приклади. Фактори успіху, що сприяють сталому впровадженню ґендерно відповідального підходу в бюджетний процес. ҐОБ на федеральному рівні в Австрії та висвітлення можливостей інституціоналізації ҐОБ упродовж повного бюджетного циклу.

Тривала практика ґендерно відповідального бюджетування та ґендерного аудиту у сфері державних фінансів в Андалусії (Іспанія). Роль та зміст звітів про ґендерні бюджети в стратегії неперервного запровадження інновацій та вдосконалень. Роль державного управління в забезпеченні сталого впровадження та збереження наголосу на аспектах ґендерної рівності при плануванні, прийнятті, виконанні, а також оцінці та моніторингу бюджетів.

Актуальний досвід розвитку ҐОБ в інших країнах для його імплементації в державний фінансовий менеджмент України.

Основна література (обов'язкове читання)

1. Ґендерний аналіз як інструмент удосконалення законодавства. Міжнародний досвід [Електронний ресурс] / Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. – 2018. –
Режим доступу: http://womenua.today/UWC-library/unwomen/10-Gender_Analysis_As_A_Tool_For_Improving_Legislation_UA.PDF
2. Зарубіжний досвід : офіційний сайт проекту «Ґендерне бюджетування в Україні». [Електронний ресурс]. –
Режим доступу: http://grbproject.org/grb_examples/
3. Проект «Ґендерне бюджетування в Україні» : канал на «YouTube» [Електронний ресурс]. –
Режим доступу: https://www.youtube.com/channel/UCpJWjaI8HYhLv_wQmW6613A

Зокрема:

Ґендерно орієнтоване УДФ в Індонезії [Відеозапис]. –
Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=NLLzesFJyE4&ab_channel=ҐендернебюджетуваннявУкраїні

Санья Ніколін. Розвиток ҐОБ у балканських країнах [Відеозапис]. –
Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=aLk6vKkhEoQ&ab_channel=ҐендернебюджетуваннявУкраїні

Гендер в аудиті: методи, шляхи та функції аудиторських установ [Відеозапис]. –
Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=N_dm8z_dqt8&ab_channel=ГендернебюджетуваннявУкраїні

Елізабет Клатцер. Гендерна та фінансова відповідь ЄС на COVID-19 [Відеозапис]. –
Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=R9vJb8F0QIs&ab_channel=ГендернебюджетуваннявУкраїні

Приклад Австрії

4. Steger G. Gender Budgeting. The Austrian Case : Powerpoint Presentation [Електронний ресурс] / Gerhard Steger. – 2012. –
Режим доступу: https://www.un.org/en/ecosoc/newfunct/pdf/vpd_steger.pdf
5. Steger G. Institutional Framework and Prerequisites for Gender Budgeting The Austrian Experience : Powerpoint Presentation [Електронний ресурс] / Gerhard Steger. – 2018. –
Режим доступу: <http://www.eastafricat.org/servlet/servlet.FileDownload?file=00P4100000UDeJwEAL>
6. The Case of Austria: Reflections on Strengthening the Potential of Gender Budgeting for Substantial Change / Klatzar E. et al // Gender Budgeting in Europe: Developments and Challenges / A. O'Hagan and E. Klatzer (eds). – 2018. – P. 137–155. – Palgrave Macmillan.

Приклад Андалусії, Іспанія

7. How to Resist Austerity: the Case of the Gender Budgeting Strategy in Andalusia / V. Puig-Barrachina, et al. – 2016.
8. Lessons from Gender Budgeting Experiences in Spain. – Part II: Gender Audits in Andalusia: Finalising the Gender Budgeting Evaluation Process / Jubeto, Y. et al // Gender Budgeting in Europe: Developments and Challenges / A. O'Hagan and E. Klatzer (eds) . – P. 230–238. – Palgrave Macmillan, 2018.

Додаткові джерела

Приклади інших країн

9. Впровадження комплексного гендерного підходу в роботу органів державної виконавчої влади на регіональному рівні : метод. рекомендації. / авт.-упоряд. : С. В. Євченко, О. Л. Остапчук. – Житомир, 2018. – Рекоменд. с. 6–17. –
Режим доступу: http://pleddg.org.ua/wp-content/uploads/2019/06/Gender_approach_Zyomyr.pdf
10. Матеріали Проекту Г'ОБ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://drive.google.com/drive/u/0/folders/10jaLciC6de0tc0FiDGa6cck6N_UPEF6M.
11. Budlender D. Gender Budgets Make More Cents Country Studies and Good Practice [Електронний ресурс] / Debbie Budlender and Guy Hewitt. – Commonwealth Secretariat. – 2002. – Режим доступу: <http://www.internationalbudget.org/wp-content/uploads/Gender-Budgets-Make-More-Cents-Country-Studies-and-Good-Practice.pdf>
12. Chakraborty, Lekha. Asia: A Survey of Gender Budgeting Efforts / Chakraborty, Lekha // IMF Working Paper. – 2016. – I. 150.
13. Christie, Tamoya A. L. Caribbean and Pacific Islands: A Survey of Gender Budgeting Efforts / Christie, Tamoya A. L., and Thakur, D. // IMF Working Paper. – 2016. – I. 154.
14. Gender Budgeting in Europe: Developments and Challenges / A. O'Hagan and E. Klatzer (eds). – Palgrave Macmillan. – See part III: Germany, Iceland, Italy, Poland, Turkey, UK.
15. IMF 2016 Review. An overview of GRB around the world was done by a survey commissioned by the International Monetary Fund in 2016. The following working papers present the results. – Режим доступу: <https://www.imf.org/~media/Files/Conferences/2019/feb-2019-african-fiscal-forum/theme-3-gender-responsive-budgeting-felix-fernandez-shaw-eng.ashx>.
16. Kolovich, Lisa. Middle East and Central Asia: A Survey of Gender Budgeting Efforts / Kolovich, Lisa and Shibuya, S. // IMF Working Paper. – 2016. – I. 151.
17. Pérez Frago, Lucia. Western Hemisphere: A Survey of Gender Budgeting Efforts / Pérez Frago, Lucia, and Rodríguez Enríquez // IMF Working Paper. – 2016. – I. 153.
18. Stotsky J. G. Gender Budgeting: Fiscal Context and Current Outcomes / Stotsky, Janet G. // IMF Working Paper. – 2016. – I. 149.
19. Stotsky J. G. Sub-Saharan Africa: A Survey of Gender Budgeting Efforts [Електронний ресурс] / Stotsky, Janet G., Kolovich, L., and Kebhaj, S. // IMF Working Paper. – 2016. – I. 152. –
Режим доступу: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2016/wp16152.pdf>
20. Stotsky J. The Influence of Gender Budgeting in Indian States on Gender Inequality and Fiscal Spending / Stotsky, Janet, and Zaman. A. // IMF Working Paper. – 2016. – I. 227.
21. Trends in Gender Equality and Women's Advancement / Stotsky, Janet, Shibuya, S., Kolovich, L., and Kebhaj, S. // IMF Working Paper. – 2016. – I. 21.
22. Quinn, Sheila. Europe: A Survey of Gender Budgeting Efforts / Quinn, Sheila // IMF Working Paper. – 2016. – I. 155.

Тема 4.**ҐОБ в бюджетному менеджменті**

Методологія ґендерно відповідального державного фінансового менеджменту, сфера його застосування. Необхідність і переваги застосування ҐОБ в бюджетному менеджменті. Огляд контексту та основних тенденцій застосування ҐОБ в бюджетному менеджменті, ролі суб'єктів управління бюджетною системою в просуванні та забезпеченні ґендерної рівності на всіх стадіях бюджетного процесу. Застосування ґендерно орієнтованого підходу до бюджетів на державному та місцевому рівнях. Основні умови встановлення зв'язку між програмно-цільовим методом та ҐОБ: на рівні бюджетних програм та на рівні діяльності розпорядників коштів.

Зв'язок бюджетного менеджменту та ҐОБ в Україні щодо бюджетного процесу, програмно-цільового методу та документів, що застосовуються в бюджетному процесі. Наслідки та впливи інтеграції ґендерної рівності в бюджетний процес. Роль Міністерства фінансів, Міністерства соціальної політики та інших органів центральної влади при використанні ҐОБ в Україні.

Організація групування та використання в бюджетному процесі: даних про становище жінок, чоловіків та/або їх груп; даних про інтереси, потреби та пріоритети жінок, чоловіків та/або їх груп; даних про ґендерні розриви, ґендерну дискримінацію, тенденції в забезпеченні потреб та задоволення інтересів жінок, чоловіків та/або їх груп.

Методологія міжнародних стандартів PEFA та її основні показники для оцінки ефективності застосування ҐОБ в управлінні фінансами певними країнами. Приклади успішного використання ґендерно орієнтованого бюджетного менеджменту в різних країнах та регіонах світу.

Основна література (обов'язкове читання)**Законодавство**

1. Бюджетний кодекс України. – Ст. 2, 3, 61 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
2. Методичні рекомендації щодо впровадження та застосування ґендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 02.01.2019 р. № 1 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://grbproject.org/wp-content/uploads/2019/Методичні-рекомендації.pdf>; <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0001201-19#Text>
3. Правові засади проведення ґендерно-правової експертизи [Електронний ресурс] / Міністерство юстиції України. – 2018. – Режим доступу: <https://minjust.gov.ua/m/pravovi-zasadi-provedennya-genderno-pravovoi-ekspertizi>
4. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо складання у 2019 році місцевих бюджетів на середньостроковий період: наказ Міністерства фінансів України від 29.03.2019 р. № 130 [Електронний ресурс]. – П. 33. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0130201-19#Text>
5. Про огляди витрат державного бюджету: наказ Міністерства фінансів України від 23.10.2019 р. № 446 [Електронний ресурс]. – П. 10 р. III, п. 4 р. IV. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1277-19#Text>
6. Про результативні показники бюджетної програми: наказ Міністерства фінансів України від 10.12.2010 р. № 1536 [Електронний ресурс]. – П. 4. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1353-10#Text>

Інші джерела

7. Ілкічєва К. Ґендерний аналіз нормативно-правових актів в Україні. Інтеграції ґендерних підходів під час розроблення нормативно-правових актів [Електронний ресурс] / К. Ілкічєва; Проєкт ҐОБ та ін. – 2020. – Режим доступу: https://www.auc.org.ua/sites/default/files/gendernyy_analiz_normativno-pravovyh_aktiv_v_ukrayini_.pdf

8. Посібник проекту ГОБ.
9. Проект «Гендерне бюджетування в Україні»: канал на «YouTube» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.youtube.com/channel/UCpJWjal8HYhLv_wQmW6613A

Зокрема:

Резарт Ксело. ГОБ у бюджетному законодавстві [Відеозапис]. –

Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=QhaFRBMMFiE&ab_channel=ГендернебюджетуваннявУкраїні

10. PEFA. Supplementary Framework for Assessing Gender Responsive Public Financial Management [Електронний ресурс]. – Chapter: 3 & 5. – 2019. – P. 42–87; 94–97. – Режим доступу: https://www.pefa.org/sites/pefa/files/resources/downloads/WBG_GRPFM_FRAMEWORK_ENG_PAGES_200609.pdf
11. Rhonda Sharp. Budgeting for equity: Gender budget initiatives within a framework of performance oriented budgeting. – Section 3: A framework for linking output and outcomes budgeting and gender responsive budgets [Електронний ресурс] / Rhonda Sharp. – 2003. – P. 53–78. – Режим доступу: https://www.unwomen.org/-/media/headquarters/media/publications/unifem/budgetingforequity_2ndhalf.pdf?la=en&vs=1006

Додаткові джерела

12. Марценюк Т. Інтеграція гендерної складової в аналітичні матеріали [Електронний ресурс] / Т. Марценюк. – Київ: МФ «Відродження», 2019. – 28 с. – Рекоменд. с. 11–15. – Режим доступу: https://www.irf.ua/wp-content/uploads/2019/09/zvit_integracya-gendernoy-skladovoy_02.pdf.
13. Моделювання ефективної фінансової діяльності органів місцевого самоврядування ОТГ в умовах децентралізації. Консолідований підхід: посібник [Електронний ресурс] / за ред. Н. Васильєвої. – 2019. – Рекоменд. с. 42–55. – Режим доступу: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/570/6.pdf>.
14. Стратегія і практика інноваційного розвитку фінансового сектору України: зб. матеріалів III Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Ірпінь, 26–27 березня 2020 р.) [Електронний ресурс] / Ун-т держ. фінансової служби України. – Ірпінь, 2020. – 263 с. – С. 237–260. – Режим доступу: http://ir.nusta.edu.ua/jspui/bitstream/doc/4635/1/4395_IR.pdf.
15. Стратегія і практика інноваційного розвитку фінансового сектору України: зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. (20–22 березня 2018 р.) [Електронний ресурс] / Ун-т ДФС України, ННІ фінансів, банківської справи; Акад. економ. наук України; Актюбинський держ. ун-т ім. Жубанова; Ін-т економ. досліджень і аналітики; Міжнар. економіко-гуманітарний ун-т ім. акад. С. Дем'янчука; проект «Гендерне бюджетування в Україні»; Adamas University, India; Anadolu University, Turkey; University of Bialystok, Poland. – Ірпінь: Ун-т ДФС України, 2018. – 540 с. – С. 330–365. – Режим доступу: http://ir.nusta.edu.ua/jspui/bitstream/doc/3574/3/3782_IR.pdf.

Джерела, які варто прочитати повністю

16. 16. Матеріали Проекту ГОБ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://drive.google.com/drive/u/0/folders/10jaLciC6de0tc0FiDGa6cck6N_UPEF6M.
17. PEFA. Supplementary Framework for Assessing Gender Responsive Public Financial Management [Електронний ресурс]. – Chapter: 3 & 5. – 2019. – P. 42–87; 94–97. – Режим доступу: https://www.pefa.org/sites/pefa/files/resources/downloads/WBG_GRPFM_FRAMEWORK_ENG_PAGES_200609.pdf
18. Rhonda Sharp. Budgeting for equity: Gender budget initiatives within a framework of performance oriented budgeting. – Section 3 [Електронний ресурс] / Rhonda Sharp. – Режим доступу: <http://www.unwomen.org/en/digital-library/publications/2003/1/budgeting-for-equity-gender-budget-initiatives-within-a-framework-of-performance-oriented-budgeting>

Тема 5.

Інструменти та методи ҐБА

Сутність ҐБА. Огляд основних інструментів та методів, що використовуються при проведенні аналізу в ҐОБ. Підходи до ґендерного аналізу в Україні. Необхідність ґендерного аналізу в бюджетному процесі. Актуальна методика проведення ҐБА в Україні.

Концептуалізація зв'язку ҐБА з бюджетуванням та продуктивними змінами. Приклади проведеного ҐБА: досвід України.

Позитивний зв'язок між ҐБА, змістом бюджетування та ефективними змінами в діяльності розпорядників коштів бюджету. Ефективні зміни в програмах, що фінансуються за кошти бюджетів.

Галузеві особливості результатів проведення ҐБА. Послідовність методів та інструментів належного використання ґендерного аналізу бюджетних програм та дохідної частини бюджетів. Використання різних методів та інструментів ґендерного аналізу упродовж стадій бюджетного процесу.

Розуміння переваг та проблем проведення ҐБА. Стратегії для подолання проблем щодо проведення ҐБА. Запровадження системи періодичного ҐБА в межах середньострокового бюджетного планування та річного бюджетного циклу.

Основна література (обов'язкове читання)

Законодавство

1. Інструкція щодо інтеграції ґендерних підходів під час розроблення нормативно-правових актів, затверджена наказом Міністерства соціальної політики України від 07.02.2020 р. № 86 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0211-20#Text>
2. Методичні рекомендації щодо впровадження та застосування ґендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 02.01.2019 р. № 1 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://grbproject.org/wp-content/uploads/2019/Методичні-рекомендації.pdf>; <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0001201-19#Text>
3. Методичні рекомендації щодо оцінювання ґендерного впливу галузевих реформ, затверджені наказом Міністерства соціальної політики України від 14.04.2020 р. № 257 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.msp.gov.ua/documents/5701.html>

Інші джерела

4. Ґендерний бюджетний аналіз програм, які фінансуються з державного та місцевих бюджетів. Стилий виклад [Електронний ресурс] / Проект ҐОБ та ін. – Київ, 2016. – 86 с. – Режим доступу: <http://grbproject.org/wp-content/uploads/2017/04/Summary-email-ukr.pdf>
5. Жінки ООН. Аналіз ґендерних розривів по областях України [Електронний ресурс]. – 2020. – Режим доступу: https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2020/10/gender-gaps_29.09.2020-1.pdf
6. Ілікчієва К. Ґендерний аналіз нормативно-правових актів в Україні [Електронний ресурс] / К. Ілікчієва. – Режим доступу: https://www.auc.org.ua/sites/default/files/gendernyy_analiz_normativno-pravovyh_aktiv_v_ukrayini_.pdf
7. 7. Кисельова О. Ґендерний вимір пандемії COVID-19 [Електронний ресурс] / О. Кисельова. – Київ : Проект «Ґендерне бюджетування в Україні», 2020. – 45 с. – Режим доступу: <http://grbproject.org/wp-content/uploads/2020/06/covid-final.pdf>
8. 8. Кисельова О. Проблеми ґендерної рівності в галузі культури та мистецтва [Електронний ресурс] / О. Кисельова. – Київ : Проект «Ґендерне бюджетування в Україні», 2020. – 30 с. – Режим доступу: <http://grbproject.org/wp-content/uploads/2020/03/gob-culture.pdf>

9. Кисельова О. Проблеми гендерної рівності в галузі освіти [Електронний ресурс] / О. Кисельова. – Київ : Проєкт «Гендерне бюджетування в Україні», 2018. – 30 с. – Режим доступу: http://grbproject.org/wp-content/uploads/2018/11/Education_ukr.pdf
10. Кисельова О. Проблеми гендерної рівності в галузі охорони здоров'я [Електронний ресурс] / О. Кисельова, Е. Клатцер. – Київ : Проєкт «Гендерне бюджетування в Україні», 2018. – 26 с. – Режим доступу: http://grbproject.org/wp-content/uploads/2018/11/Healthcare_ukr.pdf
11. Кисельова О. Проблеми гендерної рівності в галузі фізичної культури та спорту [Електронний ресурс] / О. Кисельова. – Київ : Проєкт «Гендерне бюджетування в Україні», 2019. – 26 с. – Режим доступу: http://grbproject.org/wp-content/uploads/2019/11/Sport_GOB_UKR.pdf
12. Клатцер Е. Гендерно орієнтоване бюджетування: аналіз програм, які фінансуються з бюджету, з позиції гендерної рівності [Електронний ресурс] / Е. Клатцер, Т. Іваніна. – 2019. – С. 6–11. – Режим доступу: <http://grbproject.org/wp-content/uploads/2019/09/GRB-Manual.pdf>
13. Посібник проєкту ГОБ.
14. Проєкт «Гендерно орієнтоване бюджетування в Україні» : документи: Гендерний бюджетний аналіз програм [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://grbproject.org/nashi_dokumenty/
15. Стратегія і практика інноваційного розвитку фінансового сектору України : зб. матеріалів III Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Ірпінь, 26–27 березня 2020 р.) [Електронний ресурс] / Ун-т держ. фіскальної служби України. – Ірпінь, 2020. – 263 с. – С. 237–260. – Режим доступу: http://ir.nusta.edu.ua/jspui/bitstream/doc/4635/1/4395_IR.pdf
16. Стратегія і практика інноваційного розвитку фінансового сектору України : зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. (20–22 березня 2018 р.) [Електронний ресурс] / Ун-т ДФС України, ННІ фінансів, банківської справи; Акад. економ. наук України; Актюбинський держ. ун-т ім. Жубанова; Ін-т економ. досліджень і аналітики; Міжнар. економіко-гуманітарний ун-т ім. акад. С. Дем'янчука; проєкт «Гендерне бюджетування в Україні»; Adamas University, India; Anadolu University, Turkey; University of Bialystok, Poland. – Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2018. – 540 с. – С. 330–365. – Режим доступу: http://ir.nusta.edu.ua/jspui/bitstream/doc/3574/3/3782_IR.pdf
17. Himmelweit S. Gender Equality Impact Assessment: A Core Element of Gender Budgeting / Himmelweit, Susan // Gender Budgeting in Europe: Developments and Challenges / A. O'Hagan and E. Klatzer (eds). – 2018. – P. 89–105. – Palgrave Macmillan.
18. OECD. Gender Budgeting in OECD Countries [Електронний ресурс]. – 2016. – P. 4–7; 14–28. – Режим доступу: <http://www.oecd.org/gender/Gender-Budgeting-in-OECD-countries.pdf>

Додаткові джерела

19. 19. Впровадження комплексного гендерного підходу в роботу органів державної виконавчої влади на регіональному рівні : метод. рекомендації. [Електронний ресурс] / авт.-упоряд. : С. В. Євченко, О. Л. Остапчук. – Житомир, 2018. – Рекоменд. с. 34–41. – Режим доступу: http://pleddg.org.ua/wp-content/uploads/2019/06/Gender_approach_Zytomyr.pdf
20. 20. Гендерний аналіз бюджетної програми «Фінансова підтримка театрів» [Електронний ресурс]. – С. 249–250. – Режим доступу: http://ir.nusta.edu.ua/bitstream/doc/4635/1/4395_IR.pdf#page=246.
21. 21. Гендерний аудит доступності (2017) (приклад Краматорська). Проєкт ООН [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.un.org.ua/images/documents/4494/Gender%20Accessibility%20Audit_brochure_UKR.pdf
22. 22. Євченко С. В. Гендерні аспекти бюджетування на місцевому рівні : практич. посіб. [Електронний ресурс] / С. В. Євченко, О. Л. Остапчук. – 2018. – Рекоменд. с. 9–17. – Режим доступу: https://gc.kname.edu.ua/images/docs/gendernoe_budjetirovanie/gend_aspekti_budjetirovanie.pdf
23. 23. Марценюк Т. Інтеграція гендерної складової в аналітичні матеріали [Електронний ресурс] / Т. Марценюк. – Київ : МФ «Відродження», 2019. – 28 с. – Рекоменд. с. 17–20. – Режим доступу: https://www.irf.ua/wp-content/uploads/2019/09/zvit_integracya-gendernoy-skladovoy_02.pdf
24. 24. Матеріали Проєкту ГОБ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://drive.google.com/drive/u/0/folders/10jaLcIC6de0tc0FiDGa6cck6N_UPEF6M.
25. 25. EHRC. The cumulative impact of tax and welfare reforms, available online at [Електронний ресурс]. – 2018. – Режим доступу: <https://www.equalityhumanrights.com/en/publication-download/cumulative-impact-tax-and-welfare-reforms>
26. 26. Institute for Fiscal Studies. Long-run comparisons of spending per pupil across different stages of education [Електронний ресурс]. – 2017. – Режим доступу: <https://www.ifs.org.uk/uploads/publications/comms/R126.pdf>
27. 27. Runnymede and WBG. Intersecting Inequalities: the impact of austerity on BME women, [Електронний ресурс]. – 2017. – Режим доступу: <https://www.intersecting-inequalities.com/>

28. 28. WBG. Briefing on Health and Gender [Електронний ресурс]. – 2017. –
Режим доступу: <https://wbg.org.uk/wp-content/uploads/2017/11/health-pre-budget-nov-2017-final.pdf31>
29. WBG. Costing and funding free universal childcare of high quality [Електронний ресурс]. – 2017. –
Режим доступу: https://wbg.org.uk/wp-content/uploads/2016/11/De_Henau_WBG_childcare_briefing3_2017_02_20-1.pdf
30. 30. WBG. The Gender Impact of Taxation [Електронний ресурс]. – 2017. –
Режим доступу: https://wbg.org.uk/wp-content/uploads/2017/03/WBG_briefing_Taxation_pre_Budget-2017_03_07.pdf
31. 31. WBG. Violence Against Women and Girls: background briefing, available online at [Електронний ресурс]. – 2017. –
Режим доступу: <https://wbg.org.uk/wp-content/uploads/2017/11/VAWG-pre-budget-nov-2017-final-1.pdf27>
32. 32. Women's Budget Group. Women Count. A casebook for gender responsive budgeting groups, chapter What gender budget analysis can show [Електронний ресурс]. – 2018. – Р. 15–41. –
Режим доступу: <https://wbg.org.uk/resources/women-count-a-gender-responsive-budgeting-casebook/>

Тема 6.

Неурядові суб'єкти в ҐОБ

Роль суб'єктів, які не належать до складу уряду та сфери державного управління, у проведенні ҐОБ. Діяльність громадських організацій та міжнародних проєктів. Історія діяльності і напрацювання Проєкту «Ґендерне бюджетування в Україні».

Виокремлення ролей представників громадянського суспільства щодо імплементації ҐОБ, окремих дослідників та наукової діяльності представників закладів вищої освіти. Децентралізовані ініціативи за підтримки місцевої влади, можливості для виявлення ініціативи окремими громадянами.

ҐОБ та бюджет участі (громадський бюджет) – поняття, які доповнюють одне одного; аналіз взаємодоповнюючих та взаємопідсилюючих аспектів обох підходів до ґендерно чутливої політики.

Обрані приклади роботи у сфері ҐОБ неурядових організацій із закордонного досвіду, зокрема багаторічна робота Жіночої бюджетної групи Великої Британії.

Процеси формування та використання бюджетів участі (громадських бюджетів) на різних рівнях в Україні, посилення аспектів ґендерно орієнтованої участі громадян у ҐОБ. Перегляд моделей успішних ґендерно орієнтованих процесів формування та виконання бюджетів участі. Роль представників парламенту та органів місцевого самоврядування в ҐОБ та процесах застосування громадського бюджету (бюджету участі).

Основна література (обов'язкове читання)

Законодавство

1. 1. Методичні рекомендації щодо впровадження та застосування ґендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 02.01.2019 р. № 1 [Електронний ресурс]. –
Режим доступу: <http://grbproject.org/wp-content/uploads/2019/Методичні-рекомендації.pdf>; <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0001201-19#Text>

2. Про вдосконалення роботи центральних і місцевих органів влади щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків : Указ Президента України від 26.07.2005 р. № 1135/2005 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1135/2005/print>
3. Про схвалення Концепції розвитку електронної демократії в Україні та плану заходів щодо її реалізації : розпорядження Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 р. № 797-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/797-2017-%D1%80#Text>

Інші джерела

4. Відеовебінари Проекту Г'ОБ : канал на «YouTube». – Режим доступу: https://www.youtube.com/channel/UCpJWjal8HYhLv_wQmW6613A.

Зокрема

Залучення громадськості та Г'ОБ в часи пандемії Covid-19 [Відеозапис]. – Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=GFBrt2PErXI&ab_channel=ГендернебюджетуваннявУкраїні

Клатцер Елізабет. Участь громадськості у бюджетному процесі [Відеозапис]. – Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=28abYqd6CGE&ab_channel=ГендернебюджетуваннявУкраїні

Мартін Харгстрьом, Посол Швеції в Україні (2016–2019) [Відеозапис]. – Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=x8WE6eMxJJY&ab_channel=ГендернебюджетуваннявУкраїні

5. Гендерно орієнтоване бюджетування – серед пріоритетів Асоціації міст [Електронний ресурс]. – 2020. – Режим доступу: <https://gurt.org.ua/news/informator/60853/>
6. Жінки ООН : офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.unwomen.org/en>
7. Інформація щодо роботи проекту Г'ОБ і його співпраці з Міністерством фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://mof.gov.ua/uk/283-genderno-oriientovane_biudzhetuвання_na_mistsevomu_rivni.
8. Проект Г'ОБ : офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://grbproject.org/>
9. Проект Г'ОБ : сторінка у «Facebook» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/GenderBudgetingInUkraine/>.
10. Посібник проекту Г'ОБ.
11. Проект «Гендерні маршрути Житомира» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://zt-rada.gov.ua/?3398\[0\]=9290](http://zt-rada.gov.ua/?3398[0]=9290)
12. Frey R. Interlinking Gender Responsiveness and Participation in Public Budgeting Processes / R. Frey // Ng, C. Gender Responsive and Participatory Budgeting. – 2016. – P. 19–31. – Springer.
13. Gender Budgeting in the UK: Devolution, Divergence and Feminist Tenacity / O'Hagan, A. et al // Gender Budgeting in Europe: Developments and Challenges / A. O'Hagan and E. Klatzer (eds). – 2018. – P. 293–315. – Palgrave Macmillan.
14. Krafchik W. Can Civil Society Add Value to Budget Decision-Making? [Електронний ресурс] / W. Krafchik // Gender Budget Initiatives. Strategies, Concepts and Experiences / UNIFEM et al. – 2002. – P. 70–85. – Режим доступу: <https://www.unwomen.org/-/media/headquarters/media/publications/unifem/genderbudgetinitiativeseng.pdf?la=en&vs=1011>

Додаткові джерела

15. Матеріали Проекту Г'ОБ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://drive.google.com/drive/u/0/folders/10jaLciC6de0tc0FiDGa6cck6N_UPEF6M
16. Про затвердження Положення про громадський бюджет міста Києва : рішення Київської міської ради від 22.12.2016 р. № 787/1791.
17. Ходакова С. Гендерне інтегрування на місцевому рівні. Досвід міст, що приєдналися до європейської хартії рівності жінок і чоловіків : практ. посіб. для посадових осіб органів держ. влади та органів місцевого самоврядування [Електронний ресурс] / Світлана Ходакова. – Київ, 2020. – Режим доступу: http://pleddg.org.ua/wp-content/uploads/2020/04/GI_web.pdf
18. O'Hagan A. Gender Budgeting as Feminist Policy Change: Feminist Advocacy and Alliances / O'Hagan, A, Klatzer E. // Gender Budgeting in Europe: Developments and Challenges / A. O'Hagan and E. Klatzer (eds). – 2018. – P. 319–344. – Palgrave Macmillan.
19. Women's Budget Group. Women Count. A casebook for gender responsive budgeting groups [Електронний ресурс]. – 2018. – Режим доступу: 2018 <https://wbg.org.uk/resources/women-count-a-gender-responsive-budgeting-casebook/>

Організація навчання студентів та порядок поточного і підсумкового оцінювання

_____ форма навчання

3.1. Орієнтовна карта активності студента з дисципліни «Основи ґендерно орієнтованого бюджетування»

для форми контролю залік

для студентів _____
(назва освітньої програми)

№ теми	Форма роботи студента	Зміст семінарів (практичних занять)	Макс. бал
Робота в аудиторії та самостійна робота			
Заняття з теми 1	<ul style="list-style-type: none"> Позакласна самостійна робота студента. Вибір та систематизація теоретичного матеріалу, огляд курсу, читання обов'язкових та рекомендованих джерел. Робота в аудиторії. Попереднє тестування для визначення рівня знань. Прослуховування матеріалів теми курсу. Попереднє навчання з питань зобов'язань щодо ГОБ. Відпрацювання навичок обговорення та дебатів 	Семінар – детальна дискусія з елементами аналізу; семінар-дискусія	10
Заняття з теми 2	<ul style="list-style-type: none"> Позакласна самостійна робота студента. Попередня підготовка з визначених питань. Огляд проблем із певної сфери теми, підготовка до вибору індивідуальних самостійних завдань за темами 3–5. Робота в аудиторії. Написання есе за прочитаним матеріалом, обговорення вивченого матеріалу теми 1. Тестування (оперативне) на розсуд викладача. Вирішення практичних аналітичних завдань 	Семінар-дискусія з елементами аналізу; мозковий штурм, робота в малих робочих групах	10
Заняття з теми 3	<ul style="list-style-type: none"> Позакласна самостійна робота студента. Підготовка пропозицій щодо конкретних випадків закордонного досвіду вдалих практик ґендерного бюджетування. Підготовка презентації з обраної закордонної практики ґендерного бюджетування. Робота в аудиторії. Узгодження і затвердження траєкторії і складників індивідуальних самостійних завдань за темами 3–5. Обговорення презентацій у межах індивідуальної самостійної роботи 	Дискусія з елементами аналізу, практичне – мозковий штурм, робота в малих робочих групах; самоаналіз	12
Заняття з теми 4	<ul style="list-style-type: none"> Позакласна самостійна робота студента. Збирання практичного матеріалу, його аналіз, підготовка, порівняння з передбаченим дисципліною оглядом зарубіжного досвіду. Робота в аудиторії. Відпрацювання навичок обговорення і дискусії. Виконання частини індивідуальної самостійної роботи. Розроблення бенчмарків. Відпрацювання визначення пріоритетів бюджетування, побудова дерева цілей, дерева альтернатив, стратегій тощо 	Практичне – розв'язання проблемних завдань, робота в малих творчих групах, дискусія	8

№ теми	Форма роботи студента	Зміст семінарів (практичних занять)	Макс. бал
Заняття з теми 5	<ul style="list-style-type: none"> Позакласна самостійна робота студента. Попередня підготовка завершальної частини індивідуального самостійного завдання у вигляді опрацювання практичних кейсів щодо інструментів і засобів бюджетування. SWOT-аналіз щодо інструментів. Робота в аудиторії. Презентації та обговорення частин індивідуальних завдань, застосування вивчених інструментів для вирішення практичних завдань 	Розв'язання проблемних завдань, дискусія з елементами аналізу. Координація кейсів з індивідуальних самостійних завдань	12
Заняття з теми 6	<ul style="list-style-type: none"> Позакласна самостійна робота студента. Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. Попередня підготовка з визначених питань. Підготовка аналітичних записок. Робота в аудиторії. Дискусія-опитування. Імітація практичних ситуацій 	Практичне – мозковий штурм, дискусія, розв'язання проблемних завдань	8
Робота в аудиторії загалом			60
Підсумковий контроль			
Підсумкова контрольна робота	Підсумкова робота – звіт про індивідуальну самостійну роботу		20
Вибіркові самостійні завдання			
Види завдань (студент обирає не більше двох завдань за семестр)			
1. Аналітичний звіт щодо власних досліджень з відповідної теми			5
2. Пошук та опис прикладу практичних ситуацій з досвіду іншої країни			5
3. Пошук, оформлення, аналіз та формулювання підсумків щодо практичного застосування ґендерного аналізу в Україні			5
4. Розроблення тесту з обраної теми			5
5. Підготовка мінілекції та її презентація в аудиторії			5
Загальний бал за самостійні завдання			20
Загальний бал за вивчення дисципліни			100

3.2. Критерії оцінювання поточних результатів дисципліни

Навчальна дисципліна передбачає виконання завдань упродовж вивчення, які максимально в сумі оцінюються у 100 балів. Завершується дисципліна заліком. Мінімальною для заліку з курсу пропонується сума в 70 балів.

Об'єктами поточного контролю знань студентів денної форми навчання є:

- відповіді (виступи) на аудиторних заняттях;
- результати перевірки контрольних (модульних) робіт;
- результати захисту завдань самостійної роботи студента.

При контролі відповідей (виступів) на аудиторних заняттях оцінюванню підлягають:

- рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на семінарських (практичних) заняттях;
- активність при обговореннях (дискусіях) проблемних питань, що винесені на практичні заняття (консультації);
- конструктивна участь у дискусії, діловій грі або мозковому штурмі з питань поставленої проблеми.

Оцінювання видів робіт поточного контролю знань студентів рекомендується проводити, як показано в таблиці нижче.

1	Відповідь у дискусії за питаннями теми	0-4 бали
2	Відповідь у роботі мінігрупи (письмова чи усна)	0-4 бали
3	Доповнення	0-2 бали
4	Розв'язання практичних завдань і кейсів	0-10 балів
7	Виконання індивідуального завдання	0-32 бали
6	Участь у дослідницькій та творчій роботі (можливий бал)	0-20 балів
Загальний можливий бал		100 балів

Рекомендовану шкалу оцінювання видів робіт поточного контролю знань студентів наведено нижче.

Можлива максимальна оцінка за певну форму роботи (завдання), бали	Рівень виконання			
	відмінний	добрий	задовільний	незадовільний
2	2	1	0	0
3	3	2	1	0
4	4	3	1	0
5	5	4	2	0
10	10	7-8	3-4	0

Оцінки з навчальної дисципліни слід виставляти з кратністю до 1 бала.

Невиконане завдання позбавляє студента права отримати за нього бали.

Організація оцінювання

Оцінювання для студентів будь якої форми навчання здійснюється впродовж семестру з усіх видів робіт, у тому числі самостійної роботи та виконання індивідуальної аналітичної роботи, за результатами зданих завдань. Індивідуальні завдання формуються як для окремих учнів, так і для мінігруп. Вибіркові завдання студенти можуть обирати самостійно, узгоджуючи тематику з викладачем, а також пропонувати свої види активності в межах вибіркового завдання.

Захист комплексного індивідуального самостійного завдання загалом за темами 3–5 може складати частину підсумкового контролю.

Пропоновані бали за роботу згідно з темами дисципліни вказані в карті роботи студента.

За результатами виконання завдань дисципліни передбачається залік, отже, дисципліна може бути інтегрована як частина у вигляді кількох тем для наявних дисциплін ЗВО.

Підсумкове оцінювання може відбуватися також у формі екзамену. У такому випадку оцінювання за картою роботи студента адаптується: рекомендована кількість балів за екзамен становить 50, максимальна кількість балів, яку вносять до екзаменаційної відомості за поточну роботу, не може перевищувати 60 балів.

Пропорції між активністю в класі та позааудиторною роботою мають бути збережені. Спосіб переведення 100-бальної шкали оцінювання в 4-бальну та шкалу за системою ECTS наведено нижче.

Шкала оцінювання:
пропонована та ECTS

Оцінка за шкалою курсу	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка ECTS
90–100	5 (відмінно)	A
80–89	4 (добре)	B
70–79		C
66–69	3 (задовільно)	D
60–65		E
21–59	2 (незадовільно) з можливістю повторного складання екзамену (заліку)	FX
0–20	2 (незадовільно) з можливістю вивчення дисципліни за індивідуальним графіком у формі додаткової індивідуально-консультативної роботи	F

Види та опис завдань для
навчальної діяльності
студентів з дисципліни
«Основи ґендерно
орієнтованого бюджетування»

4.1. Обов'язкові завдання

4.1.1. Короткі есе за результатами прочитаного матеріалу

Студенти подають короткий аналітичний документ (максимум 2–2,5 сторінки) за результатами прочитаних текстів до відповідного заняття або теми. Письмовий аналіз обраних та опрацьованих матеріалів для читання має бути надісланий викладачеві за 2 дні до заняття. Короткий аналітичний документ складається за такою структурою:

1. Які основні твердження / тези прочитаного тексту?
2. Що ви особисто дізналися, прочитавши текст? / Яке розуміння ви отримали?
3. Неточності: що ви не зрозуміли або які моменти здаються непослідовними?
4. Питання для обговорення: що ви хотіли б обговорити? Сформулюйте 1–2 питання для обговорення.

4.1.2. Індивідуальне самостійне завдання за темами 3–5

Наскрізне комплексне завдання за трьома темами, яке студенти можуть виконувати самостійно чи в мінігрупах до 3 осіб. Забезпечує тематичний зв'язок між матеріалами тем, створює можливість для студентів під керівництвом викладача побудувати власний зміст завдання згідно з траєкторією навчальної програми, дає змогу адаптувати зміст завдання до актуальних практик ґендерного бюджетування.

4.1.2.1. Короткі презентації студентів в аудиторії

Підготовка пропозицій щодо конкретних випадків закордонного досвіду вдалих і дискусійних практик ґендерного бюджетування. Очікується, що студенти представлять короткі презентації (5–7 хвилин) в аудиторії, присвячені тематичним дослідженням ҐОБ у конкретній країні (тема 3). Теми презентацій слід узгодити з викладачем на початку курсу.

Студенти можуть працювати в мінігрупах з 2–3 осіб; презентація проводиться з допомогою засобів «Power Point», «Canva», «Google» в аудиторії та супроводжується коротким роздатковим матеріалом (1–2 сторінки), що містить основні висновки, для поширення серед усіх студентів в аудиторії.

Презентацію та роздатковий матеріал необхідно подати за 24 години до початку заняття, на якому відбудеться презентація.

4.1.2.2. Завдання з графічним аналізом або письмовими відповідями за темою 4

За темою 4 студент опрацьовує українське законодавство, знаходить та готує матеріал про запровадження ҐОБ упродовж бюджетного процесу за такими напрямками:

1. бюджетування, орієнтоване на результат, та ҐОБ;
2. інтегрування ґендерної рівності в програмно-цільовий метод в Україні;
3. ролі різних державних суб'єктів у сфері ҐОБ України.

Результат можна представити як:

- письмові відповіді на відкриті питання;
- пропозицію із впорядкуванням результативних показників (бенчмарків);
- дерево цілей для реалізації ґендерно відповідального бюджетування в бюджетному процесі;
- схему чи інтелект-карту для відображення завдань суб'єктів бюджетного процесу в застосуванні ҐОБ.

4.1.2.3. Кейси за темою 5

За темою 5 студенти обирають практичні кейси щодо ҐБА на прикладі України чи ҐБА та аудиту в доступних кейсах інших країн. Вони опрацюють кейси в мінігрупах або самостійно.

За результатами опрацювання кейсу виконавці повинні дати відповідь на питання:

1. У якій сфері проведено ҐБА?
2. Якими засобами, методами проводився аналіз?
3. Які питання виявив аналіз?
4. До яких наслідків призведе цей аналіз?

За результатами виконання кейсів упродовж заняття студенти влаштовують обговорення, визначаючи спільні та відмінні способи провадження ҐБА в різних сферах.

4.1.3. Аналітична записка за темою 6

Студенти на прикладі чинних практик громадського бюджету та інших форм участі громадян у бюджетному процесі формують аналітичну записку, в якій моделюють концепцію застосування ҐОБ для конкретного випадку, який вони спостерігали в реальному житті.

Мета завдання – підсумок і закріплення розуміння суті ґендерно відповідального бюджетування та його практик.

4.2. Вибіркові завдання

4.2.1. Аналітична доповідь з обраної теми за тематикою курсу

Метою завдання є поглиблене вивчення цікавого для студента аспекту з тематики дисципліни і підготовка аналітичної записки та наочного матеріалу, на основі яких студент може зробити коротку аналітичну доповідь. Відрізняється від завдання з есе наявністю актуальних практичних даних (розрахунків чи прикладів ситуацій).

4.2.2. Підготовка кейсу з досвіду ГОБ України або іншої країни

З доступних публічних матеріалів студент може обрати, підготувати та оформити висновки щодо практичної ситуації (наприклад, щодо організації та проведення ґендерного аналізу) з досвіду зарубіжного бюджетування або ГОБ України, спираючись на список рекомендованої літератури або результати власного пошуку джерел.

До оформленого кейсу додається коротке розв'язання, пропозиції чи інші види підсумку.

4.2.3. Складання тесту за обраною темою

Студент може скласти тести за обраною темою курсу. Рекомендуються тести закритого типу прийнятної складності. Завдання показує чіткість розуміння матеріалу тем курсу.

4.2.4. Підготовка і проведення мінілекції

На відміну від аналітичної доповіді це завдання вимагає лаконічного структурованого викладу і презентації матеріалу з тем дисципліни за актуальною тематикою без підсумку з боку виконавця завдання. Оцінюється логічність викладу матеріалу, послідовність і лаконічність, а також повнота інформації у вказаних межах.

